

Vergaderjaar 2022–2023

34 225

Toekomst van de Nederlandse onderzeedienst

Nr. 44

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2023

Het doel van deze brief is om uw Kamer nader te informeren over de activiteiten van het programma vervanging onderzeebootcapaciteit in de periode tot en met het gunningsbesluit. Defensie heeft op 16 november 2022 de offerteaanvraag voor de levering van de nieuwe onderzeeboten gestuurd naar de drie kandidaat-werven. De eerstvolgende mijlpaal is de ontvangst van de offertes, die uiterlijk op 28 juli 2023 moeten zijn ingediend. Daarna volgt een belangrijk traject in de verwervingsvoorbereiding (DMP D-fase), namelijk de offertebeoordeling en het vaststellen van het voorlopig gunningsbesluit. Aan het eind van dit traject ontvangt uw Kamer de DMP D-brief.

Het proces tot gunning beslaat de periode vanaf 28 juli tot en met de ondertekening van het leveringscontract, na parlementaire behandeling van de DMP D-brief. Hierover is uw Kamer op hoofdlijnen geïnformeerd in de tweede voortgangsrapportage over het programma vervanging onderzeebootcapaciteit (Kamerstuk 34 225, nr. 43). In deze brief ga ik nader in op de inrichting van het proces tot gunning, in het bijzonder op de offertebeoordeling en de bouwstenen voor het voorlopig gunningsbesluit. Ik vestig tot slot uw aandacht op de momenten waarop uw Kamer in de komende periode wordt geïnformeerd.

Offertebeoordeling

Na 28 juli beoordeelt Defensie de ontvangen offertes op de geldigheidseisen (primaire eisen) en op de gunningscriteria (secundaire eisen) uit het beoordelingskader en het gunningsmodel. Voor een zorgvuldig en transparant verloop is een intern protocol opgesteld. Het beoordelingsprotocol bevat maatregelen voor beveiligde toegang tot en gebruik van (gerubriceerde) offerte-informatie en voor gecompartmenteerde beoordeling. Dit wil zeggen dat verschillende beoordelingsteams van materiedeskundigen slechts specifieke onderdelen van de offertes afzonderlijk zullen beoordelen. Beoordelaars krijgen alleen toegang tot de informatie die relevant is voor dat specifieke deel van de beoordeling. In

de beoordelingsteams zijn functionarissen aangewezen die bewaken dat de beoordeling objectief en transparant verloopt binnen de genoemde kaders.

Zoals eerder gemeld, is de offertebeoordeling arbeidsintensief. Een offerte bevat een enorme hoeveelheid gedetailleerde technische en commerciële gegevens. Alle eisen, zoals die voor de constructie, de onderwatersig-natuur en de manoeuvreereigenschappen, moeten zorgvuldig worden gevalideerd. Ervan uitgaande dat de kandidaat-werven elk een offerte indienen, zal dit in drievoud geschieden. Dit zorgt voor een piekbelasting voor het Commando Materieel en IT. Aanvullende capaciteit van onder meer het Commando Zeestrijdkrachten (CZSK) wordt betrokken en externe kennisinstututen zoals TNO en Marin worden ingeschakeld voor de validatie van technische informatie. De beoordeling van de offertes duurt naar verwachting tot eind januari 2024. Pas nadat alle analyses zijn voltooid, kan het totaaloordeel worden opgemaakt over de ontvangen offertes met de daaruit voortvloeiende rangschikking.

MoU

Defensie wil de nieuwe onderzeeboten gedurende hun levensduur zelfstandig kunnen inzetten en onderhouden. Dit vergt onder meer gegarandeerde toegang tot en beschikbaarheid van (internationale) kennis, rechten, mensen en middelen. Dit wordt gewaarborgd via de leveringsovereenkomst, maar ook via een daarbij af te sluiten *Memorandum of Understanding* (MoU). Zoals gemeld in de tweede voortgangsrapportage, werkt Defensie met de drie overheden van de kandidaat-werven aan de totstandkoming van het concept-MoU. Hiermee wordt vastgelegd dat ook de betreffende overheden (en dus niet alleen de kandidaat-werven) zich zullen inspannen om alle gemaakte afspraken na te komen. Met het MoU wordt tevens een langdurige strategische samenwerking aangegaan. Het streven is om op het uiterlijke moment van de indiening van de offertes de drie concept-MoU's vrijwel gereed te hebben. Na aankondiging van het voorlopig gunningsbesluit kan het MoU vervolgens worden voltooid en gereed gemaakt voor ondertekening met de overheid van de winnende werf.

ICA

Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) voert momenteel gesprekken met de kandidaat-werven over de totstandkoming van de *Industrial Cooperation Agreement* (ICA). Er dient met de winnende werf overeenstemming te zijn bereikt over de ICA voordat Defensie overgaat tot het tekenen van het leveringscontract. In de brief van 25 januari jl. is uw Kamer geïnformeerd over het ICA-traject (Kamerstuk 34 225, nr. 42). EZK volgt de planning van Defensie en heeft de uiterste datum voor aanbieden van de ICA-voorstellen, net als de offertes aan Defensie, gesteld op 28 juli. Na ontvangst zal EZK de inhoud van de concept-ICA's verifiëren en evalueren. De ICA-beoordeling door EZK geschiedt gescheiden van de offertebeoordeling door Defensie. De evaluatie van de concept ICA's wordt aangeboden aan de Ministeriële Commissie Onderzeebootvervanging, gelijktijdig met het aanbieden van het concept voorlopig gunningsbesluit.

Voorlopig gunningsbesluit en DMP D-brief

Zoals reeds vermeld, voert Defensie eerst de offertebeoordeling uit. De uitkomst van deze offertebeoordeling is een rangschikking met een voorlopige winnaar. Vervolgens wordt het door EZK geverifieerde ICA-voorstel van de voorlopige winnaar toegevoegd aan het voorlopig

gunningsbesluit. Het voorlopig gunningsbesluit wordt daarna ter besluitvorming aangeboden aan de Ministeriële Commissie Onderzeebootvervanging. Tot slot wordt het voorlopig gunningsbesluit in de vorm van een DMP D-brief aangeboden aan uw Kamer ter parlementaire behandeling. Zoals verzocht in de motie van het lid Stoffer c.s. over de ICA (Kamerstuk 36 200 X, nr. 41), zal in de DMP D-brief op hoofdlijnen worden ingegaan op de evaluatie van de ICA-voorstellen van de kandidaat werven.

Tot slot

Met het proces tot gunning worden concrete stappen gezet richting een contract voor de levering van de nieuwe onderzeeboten. De inzet is om deze stappen zorgvuldig en, vanwege het reële risico van een *capability gap*, voortvarend te blijven zetten. Met het oog hierop vestig ik uw aandacht op de momenten waarop uw Kamer nader wordt geïnformeerd.

Ik ben voornemens uw Kamer vlak na 28 juli met een korte brief te informeren over het aantal ontvangen offertes en over de geactualiseerde planning. Na ontvangst van de offertes kan een betere inschatting worden gemaakt van de tijd die de offertebeoordeling zal vergen.

Ik zal uw Kamer tijdens de offertebeoordeling alleen in algemene zin over de voortgang informeren en uiteraard als er verstoringen optreden in het proces. Pas na de laatste stap van de beoordeling ontstaat het totaaloordeel over de ontvangen offertes met de daaruit voortvloeiende rangschikking. Het is daarom niet mogelijk om een tussenbalans over de rangschikking op te maken.

De DMP D-brief is het eerste moment waarop uw Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomst van de offertebeoordeling en het voorlopig gunningsbesluit. De beoordeling van de offertes duurt volgens de huidige inzichten tot circa eind januari 2024. Daarna volgt het opstellen van het voorlopig gunningsbesluit. Het streven is om de DMP D-brief in maart/april 2024 te versturen.

De Staatssecretaris van Defensie,
C.A. van der Maat